თეატრი და ცხოვრება

გაუმარჯოს თავისუფალ ხელოვნებას თავისუფალ საქართველოში!

გაუმარჯოს საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკას!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

,,თეატრი და ცხოვრება''

წლიურად 25 მან., ნახევარ წლით 15 მან. თითო ნომ-რი—5 მან. ხელის მოწერა მიიღება: თბილისში, ბაზრის ქ. № 20, ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ. თბილისი, რედ. „თეატრი და ცხოვრება“ იოსებ იმედაშვილს.

1919 წ. № 4 კვირა, აპრილის 20 | ფასი 5 მან. | წელიწადი მეშვიდე გამოცემისა

მიიღება ხელის მოწერა 1919 წლის ჟურნალ ,,თეატრი და ცხოვრება''-ზე წლიური ფ სი 25 მან.

კომპ .კ. ფოცხვერაშვილი
სახელმწიფო უნივერსიტეტში ლექტორად მიწვევის გამო

ა ღ დ გ ო მ ა (ნახატი ლადო გუდიაშვილისა)

ხანდრო კეცხოველი

თავისუფლებისათვის ბრძოლაში დაღუპულნი
წლის თავის შესრულების გამო.

გიორგი მაჩაბელი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სულიერი აღდგომა

დღევანდელი აღდგომისთანა ბევრი არ ახსოვს საქართველოს.

საქართველო აღსდგა და საერთაშორისო ფერხულშიც შედის როგორც მოწინავე ქვეყანა.

დედამიწის ზურგზე თუ დემოკრატიულ მიმართულებას, ხალხთა უფლების გამარჯვებასა და ხალხის ბატონობას ნიადაგი ექმნება საქართველო ერთი პირველთაგანი შეიქმნება.

საქართველომ თავისი უფლება მოსილება და დემოკრატიულ მისწრაფებათა გამარჯვების საქიროება ხალხის უზენაესი ნების ყოფით გამოხატა, – საქართველოს დამფუძნებელ კრებით.

ეს არის პოლიტიკური მხარე.

კულტურულ ეკონომიური მხარე ჩვენი ქვეყნისა-კი ჯერ მოდუნებულია. პირველის გამარჯვებას უნდა მოჰყვეს მეორის გამარჯვება, და თუ ეს არ იქმნა, ჩვენი ერის მოწინავე თაობის უმაღლესი მისწრაფებანი უბრალო ფახი-ფუხად დარჩება. სწორედ ამიტომაც მთელი ჩვენი ძალღონე უნდა მოვანდომოთ ერის სულიერად აღდგომას და ნივთიერად გაღონიერებას, რომ სახელმწიფო უფლება შევინარჩუნოთ, შეგნებით მოვიხმაროთ.

როგორც წარსულში ხელოვნებამა და მწერლობამ გააღვიძა ჩვენი მიძინებული აზროვნება, ისევე ახლა უმთავრესად ხელოვნებამ უნდა იკისროს ჩვენის ერის სულიერი აღდგომა.

საჭიროა მხატვრობითი ლიტერატურის აღორძინება—გავრცელება და სასცენო ხელოვნების მკვიდრ ნიადაგზე დაყენება.

ქართველ ხელოვანსა და მწიგნობარს დიდი მოვალეობა აწევს კისრად: ჩვენი სამშობლოს ბევრი კუთხე მიყრუებულია, ეგრედ წოდებული ინტელიგენცია ცალ მხრივად „განვითარებული."

მისი სულიერად ამაღლება უნდა იკისროს მხატვრულმა მწერლობამ და სახიობამ. ამისათვის-კი საჭიროა ყველა ორგანიზაციამ და მთავრობამ ამ საგანს დიდი ყურადღება მიაქციოს,—საგანგებო თანხა შექმნას მხატვრული მწერლობის და სასცენო ხელოვნების სოფლებში სასურველ ნიადაგზე დასაყენებლად.

და როდესაც მთელი ჩვენი ერი სულიერად განსპეტაკდება, ჩვენი ქვეყნის ნამდვილი აღდგომაც მაშინ გათენდება!.

გაუმარჯოს ჩვენის ერის სულიერ აღდგომას!.

იოსებ იმედაშვილი

ირაკლი [კაკი] წერეთელი

მოწოდება*)

ვით პირველ მერცხალს გაზაფხულისას
ვით განთიადის პირველ ტოროლას,
იმედით გულში და თანაგრძნობით
ჩვენ ვეგებებით შორიდან ბრძოლას.

დღეს პირველად ჩვენს ქვეყანაში
გაისმის სიტყვა თავისუფალი —
და პირველ ალსა, ერთხელ ანთებულს,
აწ ვერ ჩააქრობს ვერა რა ძალი.

ვინც უნდა იყვეთ, მხნე მეომარნო,
მიიღეთ ჩვენგან სალამი ძმური,
თქვენ დასცით ჩვენში ბრძოლის ნაღარა,
თქვენ პირველობა გხვდათ საამური!

მსოფლიო ომში, სადაც სიბნელეს
მედგრათა ებრძვის ძალა ნათელი,
თქვენ ჩაერიეთ, უშიშრად ძმებო,
და შეიყვარეთ რაზმში ქართველი!

ადრე თუ გვიან, ველი მისია,
და ის დარჩება ომში მძლეველად,
ვის დიად საქმეს მშრომელთა ოფლი
უდევს საფუძვლად შეურყევლად!

და იმ დღეს, როცა თავისუფლების
ქვეყნად ცხოველი მზე გაბრწყინდება,
ჩვენს მშობელ ხალხსა სისხლით ნაყიდი
სიცოცხლის სხივი დაუფინება!..

ირაკლი (კაკი) წერეთელი

*) ეს ლექსი გადმოგვცა ვასილ კირვალიძემ, რომელსაც გადმოუწერნია ქუთაისის მუშათა კლუბში მოთავსებულ კაკი წერეთლის სურათიდან. რედ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

არა ნახე კომისარმა ღვინო მოგვართვა: მიირთვით თქვენი ჭირიმე, ქართველი და სომეხი ვის გაუყვიაო...

—შენ თუ მე მკითხავ, ძმაო, სოხნისა არც საჩუქარი მინდა, არც შოსაკითხი,—არ გაგიგონიათ: მოდა სომეხი მოიტანა სხვა მეხიო... შენ შეშა შეაყარე, თორემ ე ყინვამ ლამის არის გვერდები გამიფიჩხოს... დაჰწყევლა რა ნაირად ჰყინავს?

—მთა-გორიანი ადგილებია და ეს ოხერა...

— ჰაი დედასა წუთისოფელი თურმე მართლა ჩარხი ყოფილა: როგო ტრიალებს. აბა, ვინ იფიქრებდა, რომ ჩვენს მამა-პაპათა მიწა-წყალს ისევ მოვძებნიდით.

—ნაგუბარში ჩადექ წყალოო... არ გაგიგონიათ?

ეს ბიჭები რომ აქ ასე მუსაიფობდენ, სადარაჯოს ცოტა მოშორებით მოდარაჯე რაზმის უფროსის წინაშე იდგა სოფელ №—რის კომისარი და, ცოტა არ იყოს, ლაშ-მოშვებით ელაპარკებოდა ოფიცერს:

—კნიაზის მზემ, თქვენი მისვლა და ქალიანთ გაბედნიერება ერთი იქნება. თუ მოეწონოს, ჯვარიც დაიწერე, არა და-ერთი ღამით რა წაუხდება,—ქალბატონი ქალიაო,—დააწვენ... ადგება, ჩაიცვამს და ისევ ქალიაო... კნიაზის მზემ, თქვენზე გამიგონია—ქალები უყვარსო... მერე რა ქალია: იჰფ, იჰფ!.. ამდენი ხანია ჩვენს ქვეყანაში სდგეხართ. ჩვენთვის თავს იწუხებთ და განა ცოდვა იქნება, რომ თქვენი პატივისცემა გადავიხადოთ!. ამასაც გითხრამ: თუ ჯვარს დაიწერ ფულს ტომრით ჩაითვლი, ტომრით, ჰაა!

ასეთი მიპატიჟება ყმაწვილ კაცს, ცოტა არ იყოს, ხიბლავდა, უცებ გუნებაშიაც გაივლო: „მართლა და თუ არ მომეწონა თავს გავანებებ, ან ერთი ღამით რა გამოაცვდებაო''... მაგრამ ეს ფიქრი მალე გულიდამ გადაიყარა და კომისარს ეჭვის თვალით ვადახედა:

—იქნება მატყუებ?!.

—ვაიმე, ვაიმე!.. აი, მოკვდეს ჩემი სიყმე.—უთხრა კომისარმა ვითომდა დიდის სინანულით, ყბაში ხელი გაირტყა და განაგრძო: ვა, შენ რომ ქალთან დროება გაატარო მე რა დამაკლდება თუ არა მომემატება-რა!

—მართალია, ჩემო მეგობარო, მე ქალები მიყვარს, მაგრამ არა ასეთ დროსა და ასეთ პირობებში: მიუგო ახალგაზრდა მხედარმა თავისქნევით მცირე დუმილის შემდეგ: გარეშემო მგლები გვახვევიან და განა აქ ქალებზე შეიძლება ლაპარაკი.

—აი მგელმა შეჭამოს, ვინც მგლობას გიწევთ...

—შენ მხოლოდ შენი სამსახური აასრულე პირნათლად და სხვა ჯავრი ნუ გაქვს. ღვინის მოტანისა და ცხვრის მოყვანისთვის გმადლობთ. აჰა, ფული წაიღე.. თვალყური ადევნე, ფხიზლად იყავ, სოფელში თუ რაიმე ჩურჩული იყოს მთავრობის წინააღმდეგ, დროით მაცნობე. იცოდე, თოფი არავინ გაისროლოს... თუ ერთი თოფიც გარის ვინმემ გაისროლა, დაუსჯელი არ დამრჩება...

— მაშ არ გვიკადრებ და არ გვეწვევი რაღა? კიდევ შეეკითხა კომისარი და რაკი დარაჯთ უფროსმა თავის ქანევით ანიშნა— ,,არაო'',—გავიდა.

—,.ეს დაწყევლილი როგორი ქართველია: ღვინო მოვართვი, ცხვარი მოვართვი, ქალები შევპირდი, კიდევ უკან დგას... ვერ იქმნა ერთი ხაფანგში ვერ გავაბი, რომ საუკუნოდ ,ქვ'ტი'' მიგვება.., ამ წინაზე, როგორც იქმნა, ქართველ ჯარისკაცებს ცხვარი ძალად დავაჭერინეთ, გვინდოდა ხალხს მიზეზად აეღო, მაგრამ ვერ მოხერხდა: ქართველმა კომანდირმა ხელად ერთი ორად ფული გადაიხადა... ახ, თუ ერთი სოფელში შემოვიტყუილებდი და ქალიანთა შევიყვანდი, გაგიხარიან მახეში გავაბამდი... ხალხიც აღსდგებოდა, მთელ სოფლებს აჯანყების ალი მოედებოდა...''

ასეთ ფიქრებ-მოჯარებული კომისარი სოფელში შევიდა.

გლეხის ვახშმობა გადასული იყო. სოფელი თუმცა თოვლს დაეფარნა, მაგრამ აქა-ის სახლის კედლები მაინც შავად მოსჩანდა, ზოგან ბოლი ამოდიოდა, ზოგი სახლიდან სინათლეც გამოჰკიათობდა. კომისარი მივიდა თვის სახლში და ის-ის იყო დასაწოლად ემზადებოდა, რომ მილიციონერმა კარი შემოაღო:

—ბატონო კომისარო, აი ეს ორი კაცი გკითხულობთ.—მოახსენა და ამავე დროს წარუდგინა ორი კაცი.

—რას მიბრძანებთ?—შეეკ თხა კომისარი ახალმოსულთ.

ახალმოსულთაგანმა ერთმა, სომხის იერის კაცმა, მილიციონერს გადაჰკრა თვალი, რითაც კომისარს აცნობა: დაითხოვეო.

—ჰაგო, მ ორე ოთახში მომიცადე.

მილიციონერი გავიდა. ახალმოსულმა სომეხმა გადასცა თვისი ვინაობის მოწმობა. კომისარმა ბარათი წაიკითხა თუ არა, თავაზიანად ხელი გაუწოდა და მასთან უთხრა:

—გთხოვთ დაბრძანდეთ...

—აი, ესეც ტიგრანას წერილი,—უთხრა ახალმოსულმა და პაკეტით წერილი გადასცა.

კომისარმა წერილი ჩაათვალიერა, წერილის კითვხის დროს ერთ ადგილას შუბლი შეიკრა, თითქმო აზრის გაგება უძნელდებაო, მერე თითქმის ხმამაღლა ჩაიკითხა: ჩვენის მიზნების მისაღწევად თუ გინდ ქაჯასაც შეეკარით პი ობით... რა ხერხიც გინდა იხმარე, ოღონდ ხალხი ააჩოჩქოლე, ქართველი სადარაჯო რაზმები დაირევ... დადგა წამი სომხეთის აღდგენისა და მის მტერთა შემუსვრისა... დანარჩენ რჩევას ამ წერილის მომტანნი გოგცემენ... არც ერთი წამი არ დააყოვნო, ყოველი შეგვიანებული წუთი საუკუნით უკან გვწევს!!

ჰმ, მესმის!.. ჩაილაპარაკა კომისარმა, მცირე ხანს საგონებელს მიეცა, მერე უცებ მილიციონერს გასძახა:

ეროვნული ბიბლიოთეკა

—ჰაგო, ჰაგო.—ბა, ხელად დაურბინე ჩვენს მოწინავეებს,—ღამ-ღამე რომ ვეძახი ხოლმე... მაგრამ სულ ერთია, ვინც უნდა შეგხვდეს, დაფარვის დრო აღარ არის, ყველას გამოუცხადე, ახლავე კანცელარიაში გამოცხადდენ... ზარიც ჩამორეკე, შერეული ზარი, როგორც ცეცხლის გაჩენის დროს იციან ხოლმე,—უბრძანა და მერე ახალმოსულთ მიუბრუნდა: თქვენ დაღლილი იქნებით, პურიც გეშიებათ...

—ჯერ საქმე... საქმე საშურია!—მიუგო ერთმა მათგანმა.

მაგრამ კომისარმა პასუხს აღარ მოუცადა, ხელად პატარა ტაბაკით პური, ყველი, კირკაჟი, წნილი და არაყი მოართვა:

—ჯერ ეს იყოს და მერე ვახშამი იქნება...

რაც ქართველ-სომეხთა ურთიერთობა გამწვავდა, საქართველოს სომეხთა სანაპირო სოფლები ისე იყვნენ ძარღვებ-დაძაგრულნი, ერთი ნაპერწკალი იყო საჭირო, რომ ყველა თოფის წამალივით აფეთქებულიყო... სოფელი აჸე დაძაგრა განსაკუთრებით დაშნაკელთა აგიტაციამ საქართველოს წინააღმდეგ.

ზარის ხმამ მთელი სოფელი შესძრა.

—რა ამბავია, კომისარო, ე შუაღამისა რო შეგვყარე.

—ცეცხლი ხომ არსად გაჩნდა?..

—ვინ იწვევა?

—მტერი ხომ არ დაგვეცა?

ჩოჩქოლებდა ხალხი.

—მტერზე უარესი... ცეცხლზე უფრო ძლიერი.

ზეცა გვენგრევა თავზე, ზეცა!.. მოყვარე მტერი ორგული მტერზედაც უარესიაო, ხომ გაგიგონიათ..., ხალხო, ჯამაათო თქვენმა სამსახურის ინტერესებმა მომაწვევინეს ეს კრება... ასეთი საზარლობა სომეხ-ქართველთა ერს ჯერ არ ახსოვს... პატიოსანი ხალხი ბრძანდებით, მეოჯახე, ნამუსის პატრონი და რასაც თქვენ გადასწყვეტავთ, ის უნდა აღსასრულო... აი რაშია საქმე. ზღაპრად ხომ გაგიგონიათ, ერთი გველეშაპი რო ჩაუსაფრდა სოფელს და ყოველდღე თითო ქალს თხოულობდა ხარკად. სწორედ ასეა ჩვენი სოფლის ბედი... ვიღაც ბოკერია თუ ოხერია, აიგერა ხიდის დარაჯთა უფროსი ოფიცერი რომ არის.., ახლაც იქიდან მოვდივარ: ღვინოს რომ დამალევინებთ ქალებიც მომინდება ხოლმე, უეჭველად უმანკო ქალებიო. თუ გინდა ახალგაზდა პატარძლებიო... ტერტერას ქალსაც არა უმავსო... დიაღ, ხალხო, თქვენ სამართლიანად ჰღელავთ და იმდურებით... ქართველები ჩვენი მეგობრები არა ყოფილან, არა და არა. როგორ, ვიღაც მაწანწალას ქალი ანუ ცოლი მივცე?—აბა, ხალხო და ჯამაათო, ვინ არის მომხრე, რომ თვისი გულის საყვარელი-ცოლი, გინდ ქალი მომგვაროს: აჰანდე, წაიყვანე და სალდათს ჩაუგორეო... არ შეიძლება განა! ისინი კი ახლავე თხოულობენ, არა უგვიანეს მამლის ყივილისა...

- მამლის ყივილისას ჩვენი სანგრები გავამაგროთ და დღეიდანვე ტყვიები გაუგზავნოთ დესპანად.—მოისმა.

—ცეცხლი და ნავთი, ვაი და ვუი ჩვენის ოჯახების შემარცხვენელთ?

—როგორ, განა იმიტომ გაჩერდენ ამ გზის დარაჯად და იმიტომ შემოიმიჯნენ, რომ თავს ლაფი დაგვასხან?.

—გავწყვიტოთ, გავწყვიტოთ...

—ეგ არის, ეგა.—

ცხარობდენ და ხმაურობდენ.

—მოითმინეთ ჯამაათო,—ჩაერია ერთი შუახნის კაცი: რო იძახით გავწყვიტოთო, იცით ამას რა მოჰყვება?—ერთმა სულელმა რომ ჭაში ქვა ჩააგდო და ასმა ბრძენმა ველარ ამოიღო. ამდენი საუკუნის მეზობლობა ხომ დაირღვა და ჭრილობა ველარ გამთელდა. ესეც ხომ იცით ერთმა ტალახიანმა ღორმა ასი გაატალახიანა,—ერთმა სულელმა ჯარისკაცმა რომ სიტყვა წამოროშოს, მთელი ერი პასუხისმგებელი რათ უნდა გავხადოთ?

—შენს ტვინს ისეთი ობი მოჰკიდებია, რომ ამას ვერ გაიგებ,—ჩაურთო ვიღაცამ.

—თვით ის ერიც უნდა გაწყდეს, ვისაც მაგისთანა ჯარისკაცი ჰყავს დარაჯად,—წამოიძახა კომისარმა: აი, მე თუმცა საქართველოს სახელმწიფოს სამსახურში ვარ, მაგრამ როგორ შემიძლიან თქვენ გიღალატოთ და თქვენი ოჯახის შერცხვენა ვისმე დავუთმო? ჯამაათო, რას იტყვით· მაშ ისევ ქალები გავუგზავნოთ, როგორც ეს ჩვენი ბიძა ავაქა გვირჩევს?

—უწინამც დღე დაგველევა! მაგას ისა სჯობია თვითონ ავაქა გავგზავნოთ დამარილებული.

—ბევრი ლაპარაკი საჭირო აღარ არის, იარაღს ხელი!..

—წყევა და კრულვა ვინც ოჯახის შერცხვენა აპატიოს ღვიტიკელა-ტეტიებს!

—გავიდეთ და კუდით ქვა ვასროლინოთ მაგ ლომიჭამია-მქადაგებლებს...

—დავიცვათ და დავიფაროთ ჩვენი კარმიდამო..

—თბილისიდანაც გავრეკოთ!..

—თბილისის მარჯვენა ჩვენა.—მარცხენა იმათ, არ ეყოფათ?!

—არც ერთი ქართველი აღარ ვაბოგინოთ თბილისში...

ქოთქოთებდა ხალხი... კომისარის მოხერხებულმა ოინმა, რომ ვითომც საქართველოს სანაპიროს მცველი რაზმელები ქალებსა გვთხოვენ ნამუსის ასახდელადაო, მთელი სოფელი შეაჩოჩქოლა და მცხოვრებნი ერთმანეთს შემოახალა. კომისარმა მიზანს მიაღწია და გულში ნეტარებდა,—ასეთ ოინების მოწყობაში ძველი მთავრობის დროსავე გამოწრთვილი იყო და ახლაც გაუჭრა ერხმა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჩვენები

(გაგრძელება. — იხ. „თ. და ც." № 3)

იაგ. კაკ მოჟნა, შტო ვი ღოვორიტე?!. ეს კი არა, თორმეტი კლასი ოთხ წელიწადში გაათავა... ოქროსი და ვერცხლის მენდალი ორივე ერთად მისცეს.. ერთმანეთზეა მიკრული ახ, ავ! . ხელით აჩვენებს თაბახის ოდენაა! აბა!

რიმ. ნიჭიერი ყოფილა, ენაცვალოს იმას სიდედრი. .

იაგ სობსტვენო ღოვორია, უნივერსიტეტს უფრო ადრე გაათავებს... იანგარიშე, თუ თორმეტი კლასი ოთხ წელიწადში გაათავა, ხუთ კურსს ორ წელიწადში გაათავებს: რაზ რუზ და კანჩალ! კაკ მოჟნა!

რიმ. რა ვიცი, ქა ზოგი ერთები კი ქერივით ალარ შორდებიან ი რუსეთსა და!.. გენაცვალე, ზერდებიან, ქალარა ერევათ და კიდე ვერ გაუთავებიათ. იაგორ მიტროფონიჩ, განათლებული კაცი ხარ და შენ გეცოდინება ამის მიზეზი.

იაგ. სობსტვენო ღოვორია შიათ! კოლდა ჟივოტ პუსტოი ღოლოვაც პუსტოი! აი, ჩვენი სიძე... კუშიტ ბუდით, უჩონი ბუდიტ, ჟივოტ პუსტოი ბუდიტ და დურაქ ბუდიტ.

რიმ. ვაი, ნეტავი ისე დაიწერდეს პირჯვარს, რომ იმ ხუთ წელიწადს, როგორც შენ ბრძანებ ორად შემიმოკლებდეს და კუშიტს როგორ დავაკლებ . ყოველ კვირა ნაზუქებს გავუგზავნი, ენაცვალოს სიდედრი... მაშ, იაგორ მიტროფონიჩ, რას ამბობენ, ძალიან ნასწავლი იქნებაო?

იაგ. პროფესორი!

რიმ. ვუიმე!!. მაშ პროფესორი სიძე მეყოლება?.

იაგ. იქნება პროფესორზე მეტიც გამოვიდეს..

რიმ.. განა პროფესორზე მეტი კიდევ არის რამე?

იაგ. კაკ მოჟნა — ლები!

რიმ. ქა, ლები რაღაა?

იაგ ლები.. სობსტვენო ღოვორია, ის არის. პროფესორზე მეტია... იმისთანა განათლებულია, რომ ხელმწიფეზე ნაკლებ კაცს არ დაელაპარაკება თურმე .. სხვას რომ დაელაპარაკოს, ვერავინ ვერაფერს გაუგებს... მარტო ხელმწიფეს ესმის თურმე მისი ლაპარაკი. სულ მასთან იქნება სასახლეში...

რიმ ცოლიც თან ეყოლება?

იაგ. ცოლი — დედოფალთან!

რიმ. ქა, ქა, ქა!.. იაგორ მიტროფონიჩ, ჩემი ტასო რომ სასახლეში დავინახო დედოფლის გვერდით, ხომ ჭკვაზე შევიშალე!.. გენაცვალე, ეხლა რითი გადავიხადო რომ ამისთანა ბედი სახლში მომიყვანე?!,

იაგ. სობსტვენო ღოვორია, მე ღარიბი კაცი ვარ... ჩემი ხელობა ეს არის და... თუ გასამჯელოს არ დამაკლებ..

რიმ. დაგაკლებ კი არა მოგიმატებ, გენაცვალე, მოგიმატებ!. ჯვარს დაიწერს თუ არა — შენს ფულს ჩაგაბარებ..

იაგ. სობსტვენო ღოვორია, ჯვრის დაწერამდისაც ნაწილი.. ზარი

რიმ. ქა, რაღა ვქნა?.. ბიჭო, დიანო'ა? დიანოსა.

დიან. რა გინდა?

რიმ. შენი სიკვდილი!..

დიან ვაა, სიკვდილი რათა?!.

რიმ. წადი, კარი გააღე!.. მაგრამ, მაიცა. რისა გევხარ, შე არ დასაცალებელო!?

დიან. ვაა, მე რა ვქნა?

რიმ. გასწი, სამზარეულოში!.. მე თითონ გავუღებ... დიანოსა გადის. რიმსიმე მივა კარებ ი შეჩერდება. მე რომ კარები გავუღო, უდობნა გამოვა?

იაგ. სობსტვენო ღოვორია, არ იქნება მთლად უდობნა. მე გავუღებ და მოვიბოდიშებ.

რიმ. ჰო, შენი განათლებული ჭკუის ჭირიმე. შენ იცი. იაგორა გადის. რიმსიმე კარებში გასძახებს: ტასო, გენაცვალე, ჩქარა მოემზადე, მოვიდნენ.

ტასოს ხმა: მე მზადა ვარ, დედა!

რიმ. ჩუმტაკი გადაისვი. გუბნოი პამადა არ დაგავიწყდეს. წითელი ლენტი რომ გიყიდე, უკან ის დაიბნიე.

სარკის წინ ტრიალებს. მერე სავარძელში დაჯდება და გაიჭიმება.

იაგორა, სოსო, ანეტა.

რიმ. მობრძანდით, გენაცვალე, მობრძანდით!. თქვენი მოსვლა — ჩვენი აქ დახვედრა ბედნიერი იყოს თქვენი ფეხი ამ ოჯახში. ყველას უხერხულად ხელს ართმევს. დაბრძანდით, გენაცვალეთ! სავარძელს გადაბერტყავს და მიუწევს. პატარძალიც ეხლავე გამოვა.. ჯდება უხერხული დუმილი. სკამზე ცმუკავს და იღიმება. როგორ მშვიდობით გიკითხოთ, გენაცვალე?

სოსო გმადლობთ, კარგათ!

რიმ. თქვენა ბარიშნა?

ანეტ. კარგად გახლავართ!

რიმ. თქვენ ამათი რა იქნებით?

ანეტ. ჰძ. ამხანაგი, მეგობარი.

რიმ. ეჭვით შეხედავს. ჰოო? პოდრუგა იქნებით, რაღა?!

სოსო დიახ.

რიმ. მერე და პოდრუგის მიწვევა ხომ ნევესტას საქმეა?!

ანეტ. ნუ გეშინიათ, ქალო, მე არაფერი არ ვიქნები. მოვედი მინდა ნიშნობას დავესწრო.

რიმ. ჰოო?.. რატომ, შეიძლება!

იაგ. ვი. პოსაჟონი ატეც ესტ?

სოსო როგორ არა, მყავს.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იაგ. მატ ესტ?

სოსო. მყავს.

რიმ. მაშ დღეს დანიშნავ. ერთი კვირის შემდეგ ქორწილიც გავაჩაღოთ, გენაცვალე.. ჩემს შვილს რაც დაუტოვა ცხონებულმა მისმა მამამ, ის ხომ არის და არის. ერთ დღენიშკას არ დავაკლებ. მერე ჩემი ქონება ვისთვის მინდა? ის ვ ჩემ შვილებს არ უნდა დარჩეს? მთელი ქონება ქალის სახელობაზე იქნება ნოტარიუსით დამტკიცებული. რა ვიცი, ერთბაშათ გული გადაბრუნდეს, ქალი ხომ ულუკმაპუროთ არ დარჩება?!

სოსო. აბა ეგ რა საფიქრებელია, ბატონო?

რიმ. რა ვიცი, ქა! ეხლა ყველა ამას ამბობს, თუ ცოლს გაყარე—განათლება არისო. შენ კიდევ, სანამ ნივერსიტეტს გაათავებ—თვეში 50 მ. გამოგიგზავნი. 50 მ კარგი ფულია, შვილო, გეყოფა.

სოსო. ეგ ანგარიშიც მერე იყოს, ბატონო.

რიმ. რათა, შვილო, პირობა—პირობაა! ანგარიში საქმეს არ წაახდენს. აბა უანგარიშოთ რა იქნებ?!. როგორ გეტყობა, რომ ჯერ გამოუცდელი ხარ! ძმამა და ძმამ ანგარიში ჰქნეს ისევ ძმები დარჩნენ.

სოსო. ეგ მართალია, მაგრამ...

რიმ. ჰო და, შვილო, თუ იმდენ სამადლო საქმეს ჩაიდენ, რომ ხუთწელიწადს ორზე შემომეკუთლებლები გამოხვალ, მაშინ ჩემისთანა საწყალი ქალის დოვლათი რაღად გინდა? შენა და შენი ქალი სასახლეში იქნები ხელმწიფესთან და დედოფალთან ერთად... მეც ხანდახან მესტუმრებით სასახლეში... მაგრამ, ეჰ, ვინ იცის, იქნებ მაშინ არც კი მიკადროთ?

ტას. ეხ დედა!

რიმს. აა, მოვდივარ, შვილო! იაგორ მიტროფანიჩ, შენ შინაური კაცი ბრძანდები, სტუმრები გაართე!.. უკაცრავად, გენაცვალეთ! გადის. სოსო და ანეტა ერთმანეთს დაკვირვებით მისჩერებიან!

ანეტ. აჩომ ანა გავარიტ?

სოსო. ნიჩევო ნე პონიმაიუ!

იაგ. უჩენია—ობრაზოვანია... სობსტვენო ლოვორია.. სასახლეში იქნები, ხელმწიფესთან რა მინდა, იაგორ მიტროფანიჩ?

იაგ. ასე მითხრეს—ლები ცამოვაო.

სოსო. მე ხომ მედიკი არა ვარ... რომ ვიყო კიდეც, ლეიბობას ვინ მომაშვებს? მე ფილოლოგიურ ფაკულტეტზე ვარ.

იაგ. სობსტვენო ლოვარია, ფილოგიკაცა კარგია... ია ზნაიტ!

რიმს. სკარტში თავს შემოჰკუოს, იაგორ მიტროფანიჩ, ერთ წუთს!.. უკაცრავად, გენაცვალეთ!

იაგ. თქვენ ნუ მოიწყენთ! გადის დიდი პაუზა.

ანეტ. მაშ ეგრე.

სოსო. ანეტა, გთხოვთ, ნურაფერს მეტყვით! საკმაოდ დამჯილდოვე.. შენგან საყვედური ზედმეტი სასჯელი იქნებოდა ჩემთვის.

ანეტ. მე არ გისაყვედურებ.

სოსო. სჯობდა გესაყვედურა; ის მირჩევნია შენს შემოხედვას.

ან. ჩემი თვალები ალბათ იმ შიშს გადმოგცემენ, რომ ასეც მე გიცოდი.

სოსო. ვისთვის შიშობ?

ან. რა თქმა უნდა—შენთვის.

სოსო. თუ ყველა ასე სჩადის?! ერთი უყვართ—მეორეს ირთავენ.

ან. ჯერ თავმოყვარეობა იმდენად არ დამიკარგავს, რომ ჩემი სიყვარული ძალად მოგახვიო თავზე, მაგრამ ბოლო.. ბოლო მაფიქრებს.

სოსო. რა ყვავივით დამჩხავი?!

ან. უარესიცა რომ მითხრა—მოგითმენ.

სოსო. მაპატიე, შენი შეურაცყოფა არ მინდოდა.. როგორც მეგობარს..

ან. მეგობარს-კი, შეგიძლია ყველაფერი უთხრა... მე ჯერ ქალი არ მინახავს, მაგრამ შენი სიდედრის ქცევა და ლაპარაკი ნუ თუ არაფერს გეუბნება?

სოსო. მაშ რა ვქნა—ერთი მითხარი? მართალია, მიყვარდი... ეხლაცა მიყვარხარ, უშენოდ სიცოცხლე ვერც-კი წარმომიდგენია, მაგრამ აბა დაფიქრდი—განა მარტო სიყვარულით ცხოვრება შეიძლება? ყოველ წელ ლუკმა პურზე ფიქრმა და ზრუნვამ ხომ შეგვაძულა ერთმანეთი? ს მილიმ ი რაი ვ შალაშე ტყუილია! ეს რომანია,—ცხოვრება-კი სულ სხვაა! შენ ქალი ხარ და არ გსურს ცხოვრებას ჩაუკვირდე

ან. მე გთხოვ, მაგ კილოთი ნუ მელაპარაკები

სოსო. მაპატიე!.. მე სწავლა მინდა—საშუალება კი არა მაქვს .. ესენი დამეხმარებიან. უნივერსიტეტში წავალ...

ან. ნასწავლ სიძეს ყიდულობენ და შენც თავს ჰყიდი!

სოსო. რა საჭიროა ასეთი სიტყვები?!. თუნდაც ასე იყოს—სად არის აქ ცოდო და დანაშაული?!

ან. იყოს სიზმარი და გაქრა იგი!

სოსო. იყო სინამდვილე და დარჩა იგი...

ან. რამდენი განსხვავება მჭერალსა და ადამიანს შუა.

სოსო. განსხვავებაა ოცნებასა და სინამდვილის შუა.

ან. დღევანდელი შენი ესკიზი მშვენიერი გამომხატველია შენი პიროვნებისა...

დას. იქნება ვ. შალიკაშვილი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მუშა-მოლექსე მიხეილ გორდაძე
მისი ავადმყოფობის გამო. თითქმის 25 წელიწადია რაც სახალხო ლექსების წერა დაიწყო და ხალხში ავრცელ.

მატარებელში

დიდი, დიდი ხანია მას შემდეგ...

მე უთხარი მას:

—ჩემო სიცოცხლე! მიმღერე რამე!

და მისი ჯადოსნური ხელი შეეხო სიმებს.

ატირდა სიმები.. აქვითინდა..

რა რიგ აკვნესდენ, რა რიგ ათრთოლდენ საბრალო სიმები როგორ ქვითინებდნენ, როგორ ცახცახებდენ მის ნაზ თითებ ქვეშ...

სიმები დ სტიროდნენ სიყმაწვილის დღეთა მოგონებებს. და თვით სიმღერაც ატირდა განაწამე დღეთა მოგონებებში.

და როდესაც დუმილმა გადაიქროლა სიმებზე მე ვუთხარი მას:

—ჩემო სიცოცხლე! ყოფნის ბოლოსარულს სიმთა ქვითინში მეც მომიგონე.

მე არ ვიცი მატარებელი რათ იგვიანებდა, მე არ ვიცი მთვარე რად ელოდა განთიადს.

და რა ვიცი მე თუ რად უხუჭავდა მას ძილი წამწამებს. მატარებელი სამუდამოდ გვაშორებდა ერთი მეორეს...

—რად უნდა ხუჭავდე თვალებს, როდესაც ასე ვნებით ცახცახებს მთვარე? წამო გავისეირნოთ. აკაციის ხის ძირას ჩამოვისხდეთ

—ოჰ, რა რიგად მეძინება.

—დაიძინე, მე გეტყვი ნანას!

—ნანას?

—დიახ! მაგრამ ყოველი ხმა ამ ნანისა იქნება კოცნის გამოძახილი. და მე გიმღერე ნანა..,

მთვარე ისე გაფითრდა, ისე გაფითრდა, როგორც გაჯავრებულ დედოფლის სახე.

შენი სხეული ისე თრთოდა, ისე ცახცახებდა.

—ხომ გიყვარვარ?

ეს საშინელი დისონანსი იყო გრძნობით მონაქარგ „ნანაში“ და მატარებელმაც აიჩქარა გასამგზავრებლად.

—მშვიდობით! ნუ დასწყევლი გაზაფხულის წუთებს სიყმაწვილისას. და ის ატირდა.

ასე მხოლოდ ზვირთების სიმღერით დამთვრალ ძეწნას შეეძლო გამოტირილი...

ასე მხოლოდ ის შეეძლო აცრემლება უშზეო დღეში... გაგშორდი.

მოწყენით ვზივარ მატარებელში. ნაცნობი არვინ სჩანს რომ გავერთო მასთან ბაასში.

მოგონებანი მიტაცებენ.

მოგონებანი მიახლებენ შორეულ წარსულს.

მატარებელი მაახლოვებს ნაცნობ ადგილებს.

ღამე სტირის.

სევდით დათვრალი ღამე ცრემლებით რწყავს ფანჯარის მინებს..

თითქმის გარგებ ჩერდება მატარებელი ასე დიდხნით ნაცნობ სადგურზე. თითქოს მასაც მოგონებანი იტაცებენ ამ ადგილებში.

თითქოს მასაც მოაგონდა დიდი ხნის წინედ გაგონილი უკანური ჩემი ნანინა.

გაშიშვლებული აკაციის ხე შემოდგომის გრძელ ღამეში ისე სდგას, ვით ხმალამოწვდილი შურისძიება ნგრევის სამსხვერპლოსთან.

და იმ ხის ძირას ერთხელ კიდევ გამოვატირე იმის სახის მოგონება, რომელიც ასე შორეული შეიქნა ჩემთვის.

სასოწარკვეთილება სერამდა სულს, ვით ღამას ცრემლები შეუვ თეთებულ ფოთლებს, სიცივით აკანკალებული შემოვბრუნდი მატარებელში ღამე სტიროდა.. მეც ვსტიროდი.. ფანჯარის მინა იბურვოდა ღამის ცრემლებით.

ფანჯარის მინები იხიარებდა ბნელი ღამის გამოტირილებს, მაგრამ ვერავინ ვერ ამჩნევდა თუ ჩემი სევდა, ჩემი ქვითინით როგორ ამძიმებდა გაქანებულ მატარებლის დახუთულ ჰაერს. დაბურულ ფანჯარის მკერდზე წამწუმის ღერით ამოვქარგე: ნუ თუ ლეილა სიმთა ქვითინში აწი არას დროს არ მომიგონებს?

მიხ. ბოჭორიშვილი

სახალხო თეატრის მუშაკი

1893 წ ავჭალის ქუჩაზე საჩაიე კუბიო მოვშალეთ და სცენა გავმართეთ სახალხო წარმოდგენებისსამართავად იქ იყო ერთი მორჩილი, თავდაბალი, ბეჯითი ახალგაზრდა, რომელიცმეორე წარმოდგენიდანვე კუთხეში მოთუშმალიშვილი კარნახის ადგილას მიიყუჟა და სუფლიორობა დაიწყო. შემდეგ დაუზარელად, უანგაროდ მუშაობდა: სხვებს თუ როლი ახარბებდა, ეს კაცი იმითიც დიდი კმაყოფილი იყო, რომ მოკარნახობდა და ხალხის გათვითცნობიერების საქმეს ემსახურებოდა.. და სხვათა შორის მისი შრომით ხალხი იმდენად გამოფხიზლდა, გაიზარდა, რომ ამ თვალთუჩინარ მუშაკს ახლო ხანში 25 წ. მოღვაწეობის დღესასწაულს უმართავ

ეს იყო და არის მიხეილ თუშმალიშვილი.

ვაშა მის ამაგს!.. ჩვენი გულითადი სალამი!..

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ლეონიდის კურთხევა

კათალიკოსად

(კვირა დღეს, 23 თებერვალს 1919 წ. ცხეთაში)

დრუბლიანი დილაა; ჩვენი საყვარელი ცხეთა ნისლით მოფენილია; სვეტიცხოვლის ტაძარი, ეს ავანი ქართველ ქრისტიანობისა, მოდუმული გამოიყურება ვით მოხუცი მტრისაგან მრავალ-მოსახული და მკვიდრთაგან დავიწყებული; მას გარშემო ფუს-ფუსია; ეზოს შესავალი ხალხით უხვად შეიფოთილა და კოშკის ნანგრევ ნაშთზე აფრიალდა საქართველოს თავისუფლების სამფეროვანი დროშა; ამ დროს მოისმა სამხედრო მუსიკის ხმა და გაისმა გაყუჩებული მცხეთის ზარი; ამ ხმამ შეარხია არაგვის ხეობა და მტკვრის უცნაურ გამოსამზეურებას ჩაეკონა..

სვეტიცხოვლში აგალობდა უხვი ყრუ ბანი მისცა ტაძრის მედახურე გუმბათმა და შეფრთხიალდნენ მტრედნი, თითქო გრძნობენ, რომ ჩვენი ყურადღება მიექციათ საქართველოს საამაყო ნაშთის მდუმარე ამბისათვის

იკურთხა მიტროპოლიტი ლეონიდე საქართველოს კათალიკოსად; დაედგა თავს საკათალიკოსო გვირგვინი, რომელიც გვაგონებს ჩვენს ბრწყინვალე წინაპრებს და საქართველოს კეთილდღეობას.

გათავდა წირვა და გამობრძანდა კათალიკოსი; მას მიესალმა ქართველი ლაშქარი მუსიკით; შემდეგ სამხედრო სალმისა სიტყვით მიულოცეს: საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ, მთავრობის წარმომადგენელმა, ინგლისის გენერალმა, საფრანგეთის გენერალმა, სპარსეთის და აზერბეიჯანის რესპუბლიკის წარმომადგენელმა და სხვა და სხვა საზოგადოების წარმომადგენლებმა; მან ყველას შესაფერისი პასუხი გასცა და დალოცა

შემდეგ ამისა კათალიკოსმა დალოცა ხალხი და შეღაღადა ზენას საქართველოს გამარჯვება და რა თვალი აღაპყრო მაღლა, სადაც დრუბელი გაფანტულიყო და მზეს თავის სხივი მოეშუქა, გაისმა ჯარის სალამი და სამხედრო მუსიკის საქართველოს ჰიმნი. დამსწრე ხალხი ქუდმოხდილი, სულგანაბული გატაცებულიყო იმ მდგომარეობით როცა ითვალისწინებს განვლილ მრავალ ტანჯვას და მომავალ თავისუფლებას.

ისევ მღვდელმთავარმა დაარღვია ასეთი გატაცებული მდგომარეობა, მოსხლიტა თვალი ზეცა-აპყრობილი, მივიდა ჯართან და მამართა სიტყვით:

— „გმადლობთ საქართველოს დარაჯნო! ამ საუკუნეში ბევრი სასიქადულო წინაპრები გვყავს; ხოლო იმათზე თქვენ ბედნიერნი ხართ, რადგან: იმათ არ იცოდნენ ვის სდარაჯობდნენ და რისთვისა სწირავდნენ თავსა; თქვენ-კი წილად გხვდათ დარაჯობა საქართველოსი და თავგანწირვა სამშობლოს თავისუფლებისათვის; ღმერთსა ვთხოვ გამარჯვება წინ გიძღოდეთ!„

ამაზედ იგრიალა ხალხის ხმამ და ხმაურობითვე გააცილა სახლით დარბაზისაკენ.

ნადიმმა გასტანა სადამომდე და ჩამოსულები გაემგზავრნენ სადგურისკენ. ხოლო ცხეთის ტაძარი ისევ ისევე დარჩა მოუვლელი და დაობლებული...

ს გლახაშვილი

ერთგული მოხელე

კონსტანტინე ნიკ. ოდიშარია
(კ. მარტვილელი)

აქციზის მოხელე და მწიგნობარი, თითქმის 15 წ. საქციზო-უწყებას ემსახურება და ამავე დრო. სამშობლო მწიგნობრობაში მონაწილეობს. მან დაუბეჭდა ბევრი საყურადღებო კორესპონდენცია სამუსლიმანო საქართველოზე, განსაკუთრებით ჩვენი ისტორიული ნაშთების შესახებ, რაიცა თვალსაჩინო საისტორ. მასალას წარმოადგ.

კ. ოდიშარია კიდევ უფრო ცნობილია როგორც დაუცხრომელი მამულიშვილი და რესპუბლიკის ერთგული მოხელე, მისი ინტერესების ფხიზელი დარაჯი, მიუხედავად იმისა რომ ამ ნიადაგზე ბევრი უსიამოვნება შეხვედრია.

მისი მუყაითი მუშაობით აღმოჩენილი იქმნა მრავალი სათამბაქო თუ მაგარ სასმელთა საიდუმლო სავაჭრო-ქარხანა, უმეტესათ უცხო ტომთა, რომელნიც ჩვენს ხაზინას სრულიად არვითარ შემოსავალს ასლევდენ, პირიქით აზიანებენ. ამ მხრივ კ. ოდიშარიამ ჩვენს ხაზინას რამდენიმე ათი მილიონი შემოსავალი მისცა.

იგი ჯერ კიდევ ახალგაზდაა, ჯანღონით სავსე, და მამულის ერთგული სამსახურით გატაცებული. ვუსურვოთ დღეგრძელობა და მრავალ მიმბაძველთა გაჩენა ჩვენის რესპუბლიკის საბედნიეროდ, ვინაიდან დღეს ასეთები გვჭირია.

ი—ი

ქუთაისის მუსიკალური სასწავლებელი

თებერვლის 2 1919 წ. ბუნებით უფლამაზესად დაჯილდოებულ დასავლეთ საქართველოს დედა-ქალაქ ქუთაისში გაიხსნა დიდი ხნის ნანატრი ქართული მუსიკალური სასწავლებელი.

ჯერ კიდევ 1919წ. მ. ლობჟანიძის თაოსნობით მცირე ჯგუფმა განიზრახა ქართული ფილარმონიული საზოგადოების ფილიალური განყოფილების დაარსება; მასვე უნდა გაეხსნა მუსიკალური სასწავლებელი, რომელსაც მიზნად ექნებოდა სპეციალური მომზადების გარდა ქართველ მომღერალთა ეროვნული უნდების შედგენა-შეკრება, გამოცემა ქართული სიმღერა—გალობისა დასავლეთ საქართველოისა, რომელიც ესრე მდიდარია. მით უმეტეს საჭირო იყო ამ საქმის დაპირება, ვინაიდან რაც დრო მიდის, თანდათან ჰქრებიან უკანასკნელი მოგიკანები ქართთული სიმღერა-გალობის მცოდნეთა, რომელთაც მამაპაპით ჰქონდათ შესწავლილ-შეთვისებული.

იმ ხანებში დასავლეთ საქართველოში მოგზაურობდა ცნობილი მუსიკოსი მ. ზაქრო ფალიაშვილი, რომელიცა ჰკრებდა მასალებს თავის ოპერა „აბესალომ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

და ეთერისათვის'. იმანაც მიიღო ხურვალე მონაწილეობა და აღუთქვა დიდიდახმარება, კონცერტის მოწყობით და სხვა. შესდგა კიდევ დროებითი საორგონიზაციო ბიურო სადაც არჩეულ იქმნენ რვა პირი: ბბ. ალ. გარსევანიშვილი, ძმანი მ. და ნ. შარაბიძენი, კ. მაღრაძე, მამა რ. ხუნდაძე ბ. მიქელაძე მ. ლობჟანიძე და გ. თუთბერიძე, მაგრამ, საუბედუროთ, ჯერ ზოგიერთ გადაგვარებულ ვაჟბატონების წყალობით რომელთაც სურდათ უსათუოდ საიმპერატორო რუსეთის მუზიკალური საზოგადოების დაარსება, შემდეგ ომის უბედურად მსვლელობამ და რუსეთის დიდმა რევოლუციამ დროებით შეაფერხა საზოგადოების დაარსება.

საქართველომ როგორც-კი აიყარა მონობის ბორკილი, ხელოვნებას და მეცნიერებას დაეტყო აღორძინება, დაარსდა ქართული ოპერა და სხვა მრავალი.

შარშან თბ. ქართულ ფილარგმნიული საზოგადოება გადაკეთდა მუსიკალურ საზოგადოებად, რომელმაც დაისახა მიზნადა ყოველ ქართულ პროვინციაში თავისი განყოფილების და სკოლების გახსნა დამფუძნებულ კრებაზე ბ. ლობჟანიძის წინადადებით ერთხმად მიღებული იქმნა, რომ ქუთაისში დაუყონებლივ გახსნილიყო საზოგადოების განყოფილება სასწავლებელი, გაგზავნილ იქმნა ჩვენი ცნობილი რომანსის შექმნელი კომპოზიტორი მ. ბალანჩივაძე, რომელმაც დააფუძნა საზოგადოებისა განყოფილება და აგრეთვე მუსიკალური სასწავლებელიცა, რომელიც დიდი-ზეიმით გაიხსნა კიდეც ამ საზოგადოების თავმჯდომარეედ თვით მელ ბალანჩივაძეა, იგივეა სასწავლებლის დირექტორად.

სალამი და გამარჯვება ახალ და ნორჩს სასწავლებელს.

დილეტანტი

მეომარი

დაჰკრა საათმა, მეძახის გმირსა
უებრო საყრფოს სული და გული:
ჩემი არსების დიდი სიცოცხლე
ჩემი სამშობლო, ჩემი მამული.

მეძახის: მიხ ენ ტყვეობისგან
შენი ალმზრდელი, შენი აკვანი;
მომეცი შვება შენთვის ერთგულსა,
მომხსენ ბორკილი, დამხსენ საკანი.

ყურში ჩამძახის: რისთვის ალგზარდე,
თუ გახდებოდი სხვის მორჩილ-მონა,
ჩემი არსების დიდი მშვენება
შენს სათუთ გულ-მკედრს არ ჩაეკონა?!.

და აჰა მეც დღეს მივალ საომრად,
არ მსურს ვატარო მონის უღელი,
მივ ეწ—მ ვლეწო ხუნდ-ბორკილები,
სულის მტანჯველი და გულის მკვლელი.

მინდა დავიხსნა მშობელი კერა,
სადაც მიმღერდა დედა ნანასა,
სადაცა ელე და ჩ ნგი შოთასი
ქართველ ერისთვის ოქროს ხანასა

დედაო, მშობელო, გზა დამილოცე,
რომ შენის ლოცვით ვიყო ძლიერი,
ვიხსნა მამული მტარვალებისგან,
ვიხსნა სამშობლო და ჩემი ერი.

გ ხელაშვილი.

მარცვლები

სიბრძნეს არ გთხოვ, ოღონდ სისულელეს ნუ გამაგონებ.

*

თუ სუმბუქი ხარ, ნუ აიწონები: ისე უფრო მძიმე ეგონები.

*

გიყვარდეს შორით,—თუ დაუახლოვდი—სიყვარული გაჰქრება.

*

თუ ჩემი მეგობრობა გინდა, გაჭირვებაში მნახე-და მიჩვენე შენი სულის თვისება.

*

მე არ მოვკვდები, იმიტომ რომ წუთი უქმად არ დამიკარგავ და მთელ დროს სულს ჩემთან ერთად ვაცხოვრებდი.

*

რაც არ დამითესნია—არც მომიკია, ვერც პური მიჭამია!..

იოსებ არიმათიელი

ორი აღდგომა.

ძველი და ნგრა! მოედო ბოლო
ახლის შენებას მივყავით ხელი.
მე ორ აღდგომას გილოცავთ ეხლა!
თავისუფლების დაჰკრის ნათელი;
ორი აღდგომა! დღესა სწაულობს
ჩვენი სურვილი და ჩვენი ნდომა
დიდება! ძლევა შენ; საქართველო!
კიდევ და კიდევ ძლევა აღდგომა!

დ. ქანჩათელი

ქრისტე აღსდგა!.

შავ წყვდიადში არ ჩნდა მთვარე.
სიო ცელქი ნავარდობდა
და საფლავთან მდგარ დარაჯებს
წყნარ სიმღერით გაართობდა.

არ ჩნდა მთვარე... უცებ შუქი
მიწის გულმკერდს დაებჯინა,
თან გადმოჰყვა ანგელოზი
და უფალი აღადგინა...

შალვა მოლაშვილი

სტ. ჯარის კ ცი გერმანე ჟვანია სცენის მოყვარე, შანიძის აჩეულში მყოფი, სომხების შეტევის დროს გახდა ტიფით ავათ და მცირე ხნის ავამთყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა 7ს ქრისტიშობისთვეს

რედაქტორ-გამომცემელი **იოსებ იმედაშვილი**